

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć CXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 19. września 1915.

Treść: № 273. Rozporządzenie w sprawie odroczenia zapłaty prawno-prywatnych wierzytelności pieniężnych wobec dłużników w Galicyi i na Bukowinie.

273.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 17. września 1915

w sprawie odroczenia zapłaty prawno-prywatnych wierzytelności pieniężnych wobec dłużników w Galicyi i na Bukowinie.

Na zasadzie § 27. rozporządzenia cesarskiego z dnia 25. maja 1915, Dz. u. p. Nr. 138, zarządza się, co następuje:

§ 1.

(1) Dłużnikom, którzy mają swoją siedzibę (swoje miejsce pobytu) lub których przedsiębiorstwo znajduje się stale w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem krakowskiem lub w księstwie Bukowiny, przyznaje się odroczenie zapłaty według następujących postanowień.

(2) Prawno-prywatne wierzytelności pieniężne, powstałe przed dniem 1. sierpnia 1914, tudzież wierzytelności z weksli lub czeków, jakoteż wierzytelności pieniężne z kontraktów ubezpieczenia, które zawarto przed tym dniem, doznają zwłoki w zapłacie, jeżeli one zapadły lub mają zapaść przed dniem 1. stycznia 1916, tymczasowo do dnia 31. grudnia 1915 włącznie.

(3) Dla przekazowych weksli lub czeków, wystawionych przed dniem 1. sierpnia 1914, przy których przekazany, a dla weksli własnych, wystawionych przed tym dniem, których wystawca ma swoją siedzibę na obszarze, oznaczonym w ustępie 1., odracza się dzień zapłaty, jeżeli weksel lub czek zapadł lub ma zapaść między

dniem 1. sierpnia 1914 a dniem 31. grudnia 1915, tymczasowo na dzień 1. stycznia 1916. Stosownie do tego odracza się również termin do podniesienia protestu. Przy zastosowaniu niniejszego rozporządzenia uważa się odnośnie do przekazowych weksli i czeków miejsce, wymienione przy imieniu i nazwisku lub przy firmie przekazanego, za siedzibę przekazanego, zaś odnośnie do weksli własnych, miejsce ich wystawienia za siedzibę wystawcy.

Wierzytelności wyłączone od odroczenia.

§ 2.

Od ustawowego odroczenia zapłaty, oznaczonego w § 1., są wyłączone:

1. wierzytelności z tytułu kontraktów służbowych i najmu usług (§§ 1151. do 1163. p. k. u. c.);

2. wierzytelności z tytułu kontraktów najmu i dzierżawy;

3. wierzytelności za sprzedane przedmioty lub dostarczone towary na podstawie umów, zawartych przed dniem 1. sierpnia 1914, jeżeli oddanie lub dostawa nastąpiła dopiero po dniu 31. lipca 1914 lub dopiero po tym dniu nastąpi, chyba że one miały być przedsięwzięte przed dniem 1. sierpnia 1914;

4. wierzytelności kas chorych przy stowarzyszeniach (§ 60. ustawy z dnia 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33) i zakładów zastępczych (§ 65. ustawy z dnia 16. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1907, i rozporządzenia cesarskiego z dnia 25. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 138) o zapłatę datków na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby tudzież ubezpieczenia pensyjnego;

5. roszczenia o zapłatę odsetek i rat amortyzacyjnych

- a) na podstawie wierzytelności, które służą przede wszystkim na pokrycie listów zastawnych, tudzież ufundowanych bankowych zapisów dłużnych;
- b) na podstawie wierzytelności kas oszczędności do gmin lub innych publicznych korporacji;
- c) na podstawie innych wierzytelności, zabezpieczonych w księgach gruntowych;

6. wierzytelności z tytułu renty i roszczenia o świadczenie utrzymania;

7. roszczenia, należące się bezpośrednio lub na podstawie zlecenia (§ 1408. p. k. u. c.) stowarzyszeniu Czerwonego Krzyża, tudzież funduszowi celem udzielania wsparć członkom rodziny osób, powołanych z powodu mobilizacji, lub celem świadczenia wszelkiej innej pomocy z powodu wojny;

8. wierzytelności o zapłatę odsetek i rat amortyzacyjnych od zobowiązań przez państwo zagwarantowanych.

Wierzytelności z tytułu kontraktów ubezpieczenia.

§ 3.

(1) Od odroczenia zapłaty są nadto wyłączone roszczenia:

- a) z tytułu kontraktów ubezpieczeń życiowych o odkupno lub udzielenie pożyczek do wysokości 200 K i o zapłatę sumy ubezpieczenia do wysokości 500 K,
- b) z tytułu kontraktów ubezpieczenia, zawartych właśnie na wypadek śmierci na wojnie, do wysokości pełnej sumy ubezpieczenia,
- c) w wszystkich innych działach ubezpieczenia z tytułu odszkodowania do wysokości 400 K.

(2) Niekorzyści ustawowych, zastrzeżonych w kontrakcie na wypadek całkowitego lub częściowego zaniedbania zapłacenia premii ubezpieczenia na życie, nie może ubezpieczający począwszy od drugiego roku ubezpieczenia podnieść przez czas trwania mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia, chyba że ubezpieczony w ciągu 14 dni po upływie ustanowionego w kontrakcie terminu dodatkowego dla zapłaty premii oświadczył, iż nie kontynuuje ubezpieczenia. Jeżeli ubezpieczony nie złożył w należyтым czasie takiego oświadczenia, w takim razie jest zobowiązany do zapłaty premii.

Roszczenia z tytułu rachunku bieżącego, bonów kasowych i książeczek wkładowych.

§ 4.

(1) Roszczenia z tytułu rachunku bieżącego i z tytułu wkładek na bony kasowe odracza się co do zapłaty z tem ograniczeniem, iż w prze-

ciągu jednego miesiąca kalendarzowego można żądać od banków krajowych i akcyjnych wypłaty do wysokości 3 procent roszczenia, które istniało w dniu 1. sierpnia 1914, najmniej jednakowoż w kwocie 400 K a najwyżej w kwocie 1000 K, od innych zakładów kredytowych z wyjątkiem kas Raiffeisena (ustawa z dnia 1. czerwca 1889, Dz. u. p. Nr. 91) wypłaty do wysokości 2 procent takiego roszczenia, najmniej jednakże w kwocie 200 K a najwyżej w kwocie 500 K, a od kas Raiffeisena do wysokości 50 K.

(2) Przeciwno żądaniu o przekazanie roszczeń z rachunku bieżącego na rzecz istniejącego lub nowo utworzyć się mającego konta w tym samym zakładzie kredytowym nie można podnosić zarzutu odroczenia zapłaty; wypłaty przekazanych kwot nie można jednak żądać w czasie trwania odroczenia zapłaty.

§ 5.

Roszczenia z tytułu wkładek, uskuteczionych na książkę wkładową przed dniem 1. sierpnia 1914, odracza się co do zapłaty z tem ograniczeniem, iż z tej samej wkładki można w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego żądać wypłaty od banków krajowych i akcyjnych tudzież kas oszczędności do wysokości 200 K, od innych zakładów kredytowych z wyjątkiem kas Raiffeisena do wysokości 100 K, a od kas Raiffeisena do wysokości 50 K.

§ 6.

Jeżeli zakład kredytowy zapłacił więcej z tytułu rachunku bieżącego, na poczet wkładki na bon kasowy lub na książkę wkładową aniżeli można było wówczas żądać tytułem zwrotu według poprzednich rozporządzeń o odroczeniu zapłaty, tudzież niniejszego rozporządzenia, w takim razie może odnośną nadwyżkę wliczyć także w razie podniesienia nowego roszczenia o wypłatę.

Prawo żądania zwrotu z tytułu zapłaty wierzytelności uprzywilejowanych.

§ 7.

Roszczenia o zwrot długu w podatkach lub publicznych daninach, zapłaconego za osobę trzecią, podlegają odroczeniu zapłaty według postanowień § 1., korzystają jednak w postępowaniu egzekucyjnym z prawa pierwszeństwa zaspokojonego roszczenia. Postanowienia § 54. o. k. i § 24. o. ugod. pozostają nienaruszone.

Wpływ siły wyższej na weksle i czek.

§ 8.

(1) Jeżeli przy wekslach i czekach, bez względu na miejsce zapłaty i dzień wystawienia,

ich prezentowaniu lub podniesieniu protestu stoi na zawadzie nieprzewyciężona przeszkoda (siła wyższa), wywołana wydarzeniami wojennymi, w takim razie odracza się czas zapłaty i termin do prezentowania do przyjęcia lub zapłaty tudzież do wniesienia protestu na tak długo, jak to jest potrzebnem, aby po ustaniu przeszkody przedsięwziąć czynność wekslowo-prawną, conajmniej jednak aż do upływu 10. dni powszednich po ustaniu przeszkody. W proteście należy stwierdzić o ile możliwości przeszkodę i czas jej trwania.

(2) Dla weksli i czeków, które wystawiono przed dniem 1. października 1915, i które są płatne w Galicyi lub na Bukowinie, tudzież dla weksli i czeków, które wystawiono między dniem 1. sierpnia 1914 a dniem 30. września 1915, a przy których przekazany, a przy wekslach własnych, których wystawca mieszka w Galicyi lub na Bukowinie (art. 4., l. 8, i art. 97. u. w.), odracza się dzień zapłaty i termin do prezentowania do przyjęcia lub zapłaty tymczasowo na dzień 1. stycznia 1916. Stosownie do tego odracza się także termin do podniesienia protestu.

(3) Przy wekslach i czekach, wystawionych po dniu 30. września 1915, ustawowe odroczenie zapłaty, bez naruszenia przepisów pierwszego ustępu, nie ma zastosowania.

Oplacanie odsetek i potrącenia kasowe.

§ 9.

(1) Za czas, o który wskutek odroczenia (§§ 1., 3., 4., 5. i 8.) zapłata zostanie przesunięta na później, należy uiszczyć odsetki ustawowe lub wyższe należące się wedle umowy.

(2) Przy obliczaniu kwoty, którą należy zapłacić po upływie odroczenia zapłaty tytułem wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, nie wolno w razie wątpliwości odciągnąć potrącenia kasowego.

Terminy przedawnienia i terminy skarg.

§ 10.

Czasu trwania odroczenia zapłaty nie wlicza się przy obliczaniu terminu przedawnienia i ustawowych terminów do wniesienia skarg.

Wypowiedzenie i umówione niekorzyści prawne.

§ 11.

(1) Wypowiedzenie wierzytelności pieniężnej, która podlegałaby odroczeniu zapłaty, gdyby była zapadła, uważa się za dokonane:

- a) w dniu 1. października 1914, jeżeli dokonano go między dniem 1. sierpnia a dniem 28. września 1914;
- b) w dniu 1. grudnia 1914, jeżeli dokonano go między dniem 29. września a dniem 25. listopada 1914;

c) w dniu 1. lutego 1915, jeżeli dokonano go między dniem 26. listopada 1914 a dniem 31. stycznia 1915;

d) w dniu 1. kwietnia 1915, jeżeli dokonano go między dniem 1. lutego a dniem 31. marca 1915;

e) w dniu 1. czerwca 1915, jeżeli dokonano go między dniem 1. kwietnia a dniem 31. maja 1915;

f) w dniu 1. października 1915, jeżeli dokonano lub dokona się go między dniem 1. czerwca a dniem 30. września 1915;

g) w dniu 1. stycznia 1916, jeżeli dokona się go między dniem 1. października a dniem 31. grudnia 1915.

(2) Od wierzytelności w ten sposób zapadłej, można żądać w czasie, o który wskutek odroczenia zapłaty przesunięto na później uiszczenie zapadłej kwoty, jedynie odsetek, należących się według umowy.

(3) W razie nieuiszczenia przez dłużnika w właściwym czasie odsetek, anuitetów, lub rat z tytułu wierzytelności pieniężnych prawno-prywatnych, powstałych przed dniem 1. sierpnia 1914, nie może wierzyciel uczynić użytku z przyznanego mu umową prawa wypowiedzenia względnie prawa natychmiastowego żądania zwrotu kwot kapitałowych, aniteż z innych umówionych na taki przypadek niekorzyści prawnych wówczas, jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki tylko co do zapłaty procentów, anuitetów lub rat, które zapadły lub mają zapasć przed dniem 1. stycznia 1916; wierzyciel może w takim razie skorzystać jedynie z obowiązku dłużnika do zapłaty odsetek zwłoki.

Policzenie na rachunek.

§ 12.

Okoliczność, iż wierzytelność według postanowień niniejszego rozporządzenia odroczone jest co do zapłaty, nie stanowi przeszkody w policzeniu jej na rachunek innej wierzytelności.

Przepisy procesowo-prawne.

§ 13.

(1) Aż do upływu terminu odroczenia zapłaty nie należy kontynuować postępowania sądowego na skargi, któremi żąda się uiszczenia wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, chyba że skarżący uczyni wniosek na podjęcie przerwanego postępowania. Jeżeli jednak już przed dniem 1. sierpnia 1914 odbyła się pierwsza audyencya po myśli § 239. p. c. lub ustna rozprawa procesowa, należy nadal prowadzić postępowanie sądowe i w wyroku termin dopełnienia świadczenia tudzież uiszczenia kosztów procesowych

w ten sposób oznaczyć, aby on rozpoczynał się od ostatniego dnia ustawowego terminu odroczenia zapłaty (§ 1.). Jeżeli dzień ten kalendarzowo oznaczono, przesuwa się początek terminu świadczenia na ten dzień, w którym należy uiszczyć zapłatę według postanowień niniejszego rozporządzenia.

(2) Nowe skargi o uiszczenie wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, należy odrzucać.

Egzekucya.

§ 14.

(1) Nie należy zezwalać podczas trwania terminu odroczenia zapłaty na czynności egzekucyjne tudzież na egzekucję dla zabezpieczenia na rzecz odroczonej co do zapłaty wierzytelności, zaś egzekucyi, na które już zezwolono, nie należy wykonywać. Nie należy dalej prowadzić będącego w toku postępowania egzekucyjnego z wyjątkiem przymusowego zarządu i przymusowego wydzierżawienia. Doręczone już uchwały przekazujące pozostają w mocy. Kwoty, uzyskane w drodze egzekucyi, należy rozdzielić.

(2) Czynności egzekucyjne, które przedsięwzięto, zanim rozporządzenie cesarskie z dnia 13. sierpnia 1914, Dz. u. p. Nr. 216, stało się wiadome w sądzie egzekucyjnym, pozostają w mocy.

(3) Na zarządzenia tymczasowe na rzecz wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, można zezwolić i je wykonać.

Sędziowskie odroczenie zapłaty.

§ 15.

(1) Osobom, wymienionym w § 1., ustęp 1., może sąd, do którego się odwołano, według następujących postanowień (§§ 16. do 19.), zezwolić na odroczenie zapłaty co do zobowiązań wszelkiego rodzaju jak również orzec, iż niekorzyści prawne, przewidziane w umowie na wypadek niewypełnienia zobowiązania w należyтым czasie, nie mają miejsca lub że je się uchyla; wyjątek stanowi obowiązek zapłaty odsetek zwłoki.

(2) Sąd może również uznać, że następstwa prawne z powodu niezastnienia jednego z warunków zostaną pominięte lub uchylone, jeżeli zaistnienie warunku stało się niemożliwe wskutek wydarzeń wojennych. W razie potrzeby należy dla wypełnienia warunku naznaczyć nowy termin.

§ 16.

(1) Sąd procesowy może na wniosek pozwanego, jeżeli tegoż położenie ekonomiczne to usprawiedliwia i jeżeli wierzyciel nie dozna przez to niestosunkowej szkody, oznaczyć w wyroku w odniesieniu do roszczeń, które wyjęte są od ustawowego odroczenia zapłaty, dłuższy aniżeli ustawą przepisany termin do dopełnienia świadczenia.

Termin taki można przyznać dla całego roszczenia lub części, jednakże nie poza dzień 31. grudnia 1915. Sędziowskie odroczenie zapłaty, które przyznane zostało do dnia 30. września 1915 włącznie lub według § 16. rozporządzenia z dnia 25. maja 1915, Dz. u. p. Nr. 139, aż do tego dnia zostało przedłużone, uważa się za przedłużone do dnia 31. grudnia 1915 włącznie; sąd może jednak na wniosek wierzyciela i po przesłuchaniu dłużnika (§ 56. o. e.) powziąć uchwałę na skrócenie terminu.

(2) Pozwany ma uprawdopodobnić rzeczowe twierdzenia, na których opiera swój wniosek.

(3) Sąd może oznaczenie terminu uczynić zawisłem od dania zabezpieczenia.

(4) Przeciw zezwoleniu sędziowskiego odroczenia zapłaty, dalej przeciw odmówieniu go przez sąd drugiej instancji, niema środka prawnego.

(5) Postanowienia te nie mają zastosowania do wierzytelności z weksli lub czeków.

§ 17.

(1) Dłużnik może w sądzie powiatowym, w którego okręgu wierzyciel ma swoją siedzibę, uznając roszczenie wierzyciela, uczynić wniosek na wezwanie go do rozprawy w przedmiocie oznaczenia terminu zapłaty dla zobowiązania dłużnego, wyjętego od odroczenia zapłaty. Wniosek taki może dłużnik postawić także wówczas, gdy jego zobowiązanie jest stwierdzone przez podlegający egzekucyi akt notaryalny.

(2) Sąd ma orzec o terminie zapłaty w wyroku, zawierającym uznanie wierzytelności, który wyda na wniosek wierzyciela, zaś w odrębnej uchwale w takim razie, jeżeli strony w ugodzie sądowej, zawartej co do zobowiązania dłużnego, powierzyły sądowi oznaczenie terminu płatności, lub gdy zobowiązanie dłużnika jest stwierdzone przez podlegający egzekucyi akt notaryalny. Koszta rozprawy ma dłużnik zwrócić wierzycielowi, chyba że wierzyciel odrzucił oczywiście uzasadnione żądanie dłużnika o odroczenie zapłaty, postawione przez niego w drodze pozasądowej.

(3) Postanowienia § 16. mają odpowiednie zastosowanie.

§ 18.

(1) Jeżeli przez sędziowskie odroczenie zapłaty zezwolono na uiszczania odsetek czynszowych ratami, wchodzą niekorzyści prawne, co do których się ułożono na wypadek zaniedbania wypełnienia w czasie należyтым, jedynie w razie nieuiszczenia takich rat w czasie przepisany.

(2) Jeżeli nie zapłaci się takiej raty w czasie należyтым, wówczas może wynajmujący wypowiedzieć najem najmującemu z mocą obowiązującą dla najbliższego terminu wypowiedzenia.

§ 19.

(1) Sąd egzekucyjny może na wniosek zobowiązanego pod warunkami, wymienionymi w § 16., ustęp 1., odroczyć najdalej do dnia 31. grudnia 1915 egzekucję na rzecz roszczenia, wyjątego od odroczenia zapłaty, tudzież zarządzić uchylenie już dokonanych aktów egzekucyjnych nawet bez przewidzianego w § 43., ustęp 2. o. e., świadczenia zabezpieczenia. Odroczenie tego rodzaju jest niedopuszczalne, jeżeli sąd procesowy oznaczył już termin zapłaty według §§ 16. lub 17.

(2) Do zezwolenia na odroczenie mają odpowiednie zastosowanie postanowienia § 16., ustęp 2. do 4.

(3) Egzekucya odroczonej stosownie do poprzednich rozporządzeń o odroczeniu zapłaty, może, jeżeli termin odroczenia nie upłynął już przed dniem 30. września 1915, zostać pod tymi samymi warunkami, na wniosek zobowiązanego odroczonej dalej najdłużej do dnia 31. grudnia 1915.

(4) Dochodzący swego roszczenia wierzyciel nie ma prawa do zwrotu kosztów urosłych z powodu odroczonej egzekucyi, gdy odrzucił wniesione pozasądowo i widocznie uzasadnione żądanie odroczenia zapłaty.

Prawo wzajemności.

§ 20.

O ile wierzyciele, którzy w krajach tutejszych mają swoją siedzibę (swoje miejsce pobytu), mogą podnosić w innym państwie roszczenia prywatnoprawne jedynie w mniejszym rozmiarze lub pod dalej idącymi ograniczeniami jak przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, podlegają roszczenia wierzycieli, którzy w takim państwie mają swoją siedzibę (swoje miejsce pobytu), takim samym ograniczeniom.

§ 21.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. października 1915. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 25. maja 1915, Dz. u. p. Nr. 139.

Stürgkh wlr.

Hochenburger wlr.

Forster wlr.

Trnka wlr.

Zenker wlr.

Georgi wlr.

Heinold wlr.

Hussarek wlr.

Schuster wlr.

Engel wlr.

Morawski wlr.

